

Autoreferat

dr Emilia Kubicka

1. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

doktorat w dziedzinie nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, **2010**, uzyskany na podstawie rozprawy pt. *Przysłówki reprezentujące pojęcie „granicy” we współczesnym języku polskim*

magisterium na kierunku filologia polska, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, **2005**

magisterium na kierunku filologia w specjalności lingwistyka stosowana, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, **2011**

licencjat na kierunku filologia w specjalności nauczanie języka niemieckiego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, **2009** (uzyskanie licencjatu poprzedziły studia w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Toruniu)

2. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

od 1 marca 2013 – adiunkt w Instytucie Języka Polskiego (obecnie Instytut Językoznawstwa), Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

1 października 2012 – 28 lutego 2013 – starszy wykładowca w Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, umowa na zastępstwo

3. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.)

Przedstawiona do oceny **monografia pt. *Adverbialia w przekładzie. Polskie konstrukcje quasi-narzędnikowe w świetle ich niemieckich odpowiedników przekładowych***, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2022, jest dziełem interdyscyplinarnym – tytułowe quasi-narzędniki (QN) opisano w niej pod względem językoznawczym, przekładoznawczym i (meta)leksykograficznym. Połączenie tych trzech sposobów spojrzenia na QN, tj. konstrukcje typu *szybkim krokiem*, *doniosłym głosem*, pozwoliło na stworzenie pełniejszego opisu niż byłoby to możliwe w ramach tylko jednej dziedziny, zaś zestawienie konstrukcji QN z ich odpowiednikami w innym języku doprowadziło do ujawnienia ich nowych, dotychczas niedostrzeganych właściwości.

3.1. Wątek językoznawczy: adverbialia

Punktem wyjścia badań nad quasi-narzędnikiem były rozważania nad istotą adverbialności. Temat ten poruszałam wcześniej w artykułach *Przysłówek na tle innych części mowy w językoznawstwie polskim i niemieckim* (Kubicka 2010) oraz *Skąd się biorą przysłówki, czyli dlaczego łatwiej opisywać adverbialia niż adverbia* (Kubicka 2013). Do badań nad tym zagadnieniem skłoniły mnie nieprzystawalność klasyfikacji części mowy różnych języków oraz rozbieżności między różnymi klasyfikacjami proponowanymi dla tego samego języka. Klasa przysłówków, uznawana za „knaźbrną i nieprzejrzystą” (por. np. Eisenberg 2006, Schmoe 2010), tradycyjnie jest traktowana jako resztkowa – do dziś za jej reprezentantów w wielu klasyfikacjach uznaje się zarówno komentarze czasowników (ewentualnie również rzeczowników, przymiotników i innych przysłówków), jak i całych zdań. Poza tym zdarza się, że przysłówki w wielu językach nie mają własnej formy, a z etymologicznego punktu widzenia są po prostu derywatami form przypadkowych (problemy te opisałam w tekście Kubicka 2013). Wtórność formy sprawia, że za wspólną cechę definicyjną przysłówków niezdanionych uznaje się ich adverbialność, czyli zdolność do komentowania verbum (por. Maienborn, Schäfer 2011). Aby zaproponować zdyscyplinowany opis poszczególnych aspektów ich funkcji, w monografii z 2022 r. radykalnie ograniczyłam pole badawcze do bytów jednego typu – adverbiale jest w niej rozumiane jako komentarz wyłącznie czasownika.

Kolejne ograniczenie dotyczyło formy gramatycznej analizowanych wyrażen. Ponieważ konstrukcje narzędnikowe pełniące funkcję adverbiale są w polszczyźnie dość liczne i różnorodne (por. np. Łoś 1904, Nowakowska 1933, Heinz 1965, Kempf 1978, Kubicka 2014), zdecydowałam się na analizę tylko jednej grupy – adverbialiów sposobu o kształcie *szybkim krokiem* itp., opisywanych w literaturze jako narzędniki tautologiczne (Łoś 1904, Sinielnikoff 1960), konstrukcje z formalnym narzędnikiem (Kempf 1978), z determinatorem koniecznym (Frankowska 1982) czy quasi-narzędniki (Bogusławski 2005). W monografii przyjąłam zmodyfikowane treściowo określenie zaproponowane przez Andrzeja Bogusławskiego jako poręczne i zgodne z tradycją opisywania narzędnika i jego funkcji. Quasi-narzędnik powstaje w wyniku operacji polegającej na tym, że komentujący akcję przymiotnik ewokuje obecność „protetycznego” rzeczownika, semantycznie zbędnego w kontekście nadrzędnego czasownika (np. we frazie *mówić cichym głosem* istotne informacyjnie są jedynie czasownik i przymiotnik, rzeczownik zaś jest redundantny). Konstrukcje takie, pełniące funkcje adverbialne i mające postać przypadku niewymaganego składniowo, nazywa się absolutnymi (por. Perrig 2010). Często są one zgramatykalizowane, tzn. wyspecjalizowane w pełnieniu pewnych funkcji gramatycznych (i semantycznych), a od synonimicznych wobec nich wyrażen i konstrukcji

leksykalnych czasem różnią się jedynie wartością stylistyczną (por. Maas 2007). Tak właśnie, jako stylistyczny wariant leksykalnego przysłówka, postrzegali quasi-narzędnik przywołani wyżej badacze.

Ponieważ klasa quasi-narzędników opisywanych w literaturze obejmowała zjawiska różnego rodzaju, konieczne było dokonanie dalszych ograniczeń. Po przeglądzie kontekstów wystąpień za quasi-narzędnik w wąskim sensie uznałam:

- a. wyrażenie składające się z rzeczownika w narzędniku i dołączonego do niego (w ante-, rzadziej w postpozycji) przymiotnika,
- b. komentujące czasownik, którego znaczenie (całkowicie lub częściowo) pokrywa się ze znaczeniem rzeczownika,
- c. w którym przymiotnik stanowi centrum semantyczne frazy,
- d. zaś całość pełni funkcję adverbialną i odnosi się do:
 - inherentnych właściwości „narzędzi”, tzn. takich, które nie zależą od woli agensa, np. *ochryplym głosem, tanecznym krokiem, sprawnym ruchem*,
 - parametrów fizycznych akcji poprzez wskazanie na incydentalne (chwilowe) właściwości „narzędzi”, np. *cichym głosem, chwiejnym krokiem, gwałtownym ruchem*,
 - emocji lub stanów przypisywanych agensowi, np. *stanowczym głosem, wylęklą wzrokiem, energicznym krokiem*.

W monografii zanalizowano użycia następujących quasi-narzędników: *_ głosem* i *_ tonem*, *_ wzrokiem* i *_ spojrzeniem*, *_ krokiem*, *_ ruchem* i *_ gestem*. W klasyfikacji Marii Frankowskiej (1982) stanowią one zamkniętą grupę (konstrukcje motywowane przez nominalizację), a w zgromadzonym korpusie równoległym miały frekwencję wyższą niż inne konstrukcje adverbialne.

Ilościowe i jakościowe analizy wystąpień quasi-narzędników i ich niemieckich ekwiwalentów pozwoliły na wskazanie ich funkcji w systemie języka polskiego. Zaobserwowane zjawiska znacznie odbiegają od ich dotychczasowego obrazu w literaturze. Przede wszystkim sfalsyfikowano tezę, jakoby formalne narzędniki pełniły jedynie funkcję stylistycznych wariantów leksykalnych przysłówek. Analizy pokazały, że formy te nie są równoznaczne semantycznie – przysłówki komentują akcję całościowo, QN zaś poprzez wskazanie na jeden z jej przejawów (głos, krok, ruch itd.) i jego właściwość. Ta „obiektywność informacyjna” (koncentracja na jednym percypowalnym zmysłowo elemencie) sprawia, że możliwe jest przeniesienie charakterystyki „narzędzia” zarówno na właściwości akcji (chwyt wykonany zręcznym ruchem jest zręczny), jak i agensa (to, że mówi zdenerwowanym tonem może wynikać z jego zdenerwowania). Taka podwójna predykcja nie jest bezdyskusyjna –

przeniesienie charakterystyki z „narzędzia” na agensa jest kwestią interpretacji sytuacji przez obserwatora (por. np. Himmelmann, Schulze-Berndt 2006, Renz, Hentschel 2008, Kubicka 2016). Dzięki niej QN lepiej niż leksykalne przysłówki i przymiotniki nadają się do pełnienia funkcji predykatów sekundarnych. Wielosylabowość QN sprawia też, że to one, a nie leksykalne przysłówki, są preferowane w pozycjach rematycznych. Pełnienie tych specyficznych funkcji tłumaczy ich dużą frekwencję w zgromadzonym korpusie równoległym, obejmującym teksty literatury popularnej, a w Narodowym Korpusie Języka Polskiego w tekstach narracyjnych, ale też w literaturze faktu i prasie. Na niekorzyść tezy o ich specjalnej wartości stylistycznej świadczy wreszcie brak nacechowania ich odpowiedników przekładowych – z reguły wyrażen przymkowych, przysłówków czy czasowników. Ujawnienie tych funkcji QN było możliwe dzięki interpretacji dwutekstów (oryginałów i tłumaczeń), o czym mowa w następnym wątku.

Literatura

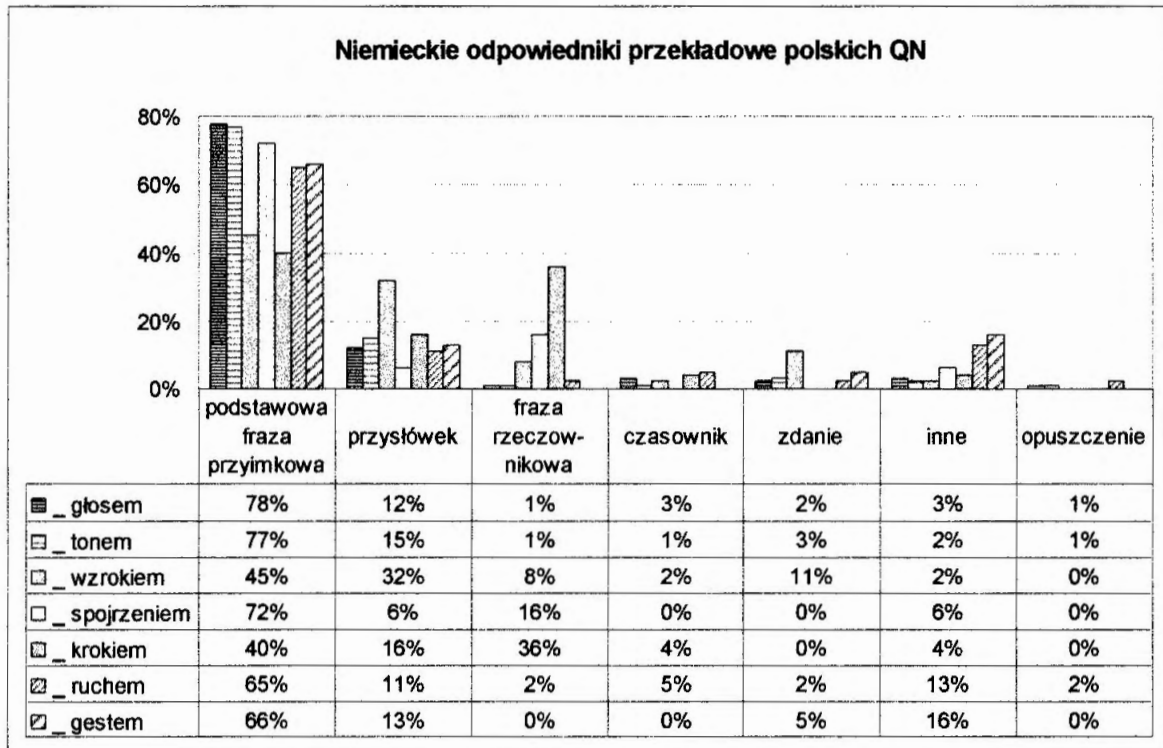
- Bogusławski A., 2005, *O operacjach przysłówkowych*, [w:] M. Grochowski (red.), *Przysłówki i przymyki. Studia ze składni i semantyki języka polskiego*, Toruń, s. 15–44.
- Eisenberg P., 2006, *Grundriss der deutschen Grammatik*, Bd. 2: *Der Satz*, wyd. 3, Stuttgart.
- Frankowska M., 1982, *Grupy imienne z determinatorem koniecznym w języku polskim*, Warszawa–Poznań–Toruń.
- Heinz A., 1965/1988, *System przypadkowy języka polskiego*, [w:] A. Heinz, *Język i językoznawstwo. Wybór prac*, red. L. Bednarczuk, Warszawa, s. 312–415.
- Himmelmann N.P., Schulze-Berndt E.F. (red.), 2006, *Secondary predication and adverbial modification. The typology of depictives*, Oxford.
- Kempf Z., 1978, *Próba teorii przypadków*, cz. 1, Opole.
- Kubicka E., 2010, *Przysłówki na tle innych części mowy w językoznawstwie polskim i niemieckim*, „Język Polski” R. XC, z. 2, s. 107–115.
- Kubicka E., 2013, *Skąd się biorą przysłówki czyli dlaczego łatwiej opisywać adverbialia niż adverbia*, „Poradnik Językowy” z. 9, s. 89–101.
- Kubicka E., 2014, „*Idziemy kulawym, ale rytmicznym krokiem*”. *O formalnie narzędnikowych operacjach przysłówkowych (rekonesans)*, [w:] A. Moroz, P. Sobotka, M. Żabowska (red.), *Maiuscula linguistica. Studia in honorem Professori Matthiae Grochowski sextuagesimo quinto dedicata*, Warszawa, s. 293–308.
- Kubicka E., 2016, *Deutsche sekundäre Prädikate in polnischen Übersetzungen*, [w:] E. Gutiérrez Rubio, E. Kislova, E. Kubicka (red.), *Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (POLYSLAV)*, t. 19, Wiesbaden, s. 155–164.
- Łoś J., 1904, *Funkcye narzędnika w języku polskim*, Kraków.
- Maas U., 2007, *Syntaktische Reduplikation: stilistische Ressource vs. grammatische Form. Sprachbaudifferenzen in semitischen und indoeuropäischen Sprachen*, [w:] A. Ammann, A. Urdze (red.), *Wiederholung, Parallelismus, Reduplikation. Strategien der multiplen Strukturanwendung*, Bochum, s. 1–28.
- Maienborn C., Schäfer M., 2011, *Adverbs and adverbials*, [w:] K. von Heusinger, C. Maienborn, P. Portner (red.), *Semantics. An international handbook of natural language meaning*, t. 2, Berlin–New York, „Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft” t. 33.2, s. 1390–1420.
- Nowakowska J., 1933, *Określniki sposobu w języku polskim. (Studjum opisowe)*, Lwów.
- Perrig G., 2010, *Absoluter Kasus*, [w:] E. Hentschel (red.), *Deutsche Grammatik*, Berlin–New York, s. 4–5.
- Renz M., Hentschel G., 2008, „*Transparente*” *partizipantenbezogene Adverbien im Polnischen und Russischen?*, „Zeitschrift für Slawistik” t. 53, s. 375–393.
- Schmöe F., 2010, *Adverb*, [w:] H. Gluck (red.), *Metzler Lexikon. Sprache*, wyd. 4 popr., Stuttgart–Weimar, s. 12–13.
- Sinielnikoff R., 1960, *Narzędnik tautologiczny w poezji Juliana Tuwima*, „Poradnik Językowy” z. 5, s. 193–207.

3.2. Wątek przekładoznawczy: ekwiwalencja i korpusy równoległe

Rozważania nad ekwiwalencją przekładową adverbialistów, w tym quasi-narzędników, podejmowałam wcześniej w następujących pracach: *Deutsche sekundäre Prädikate in polnischen Übersetzungen* (Kubicka 2016), *O jednostkach tłumaczenia i ekwiwalentach słownikowych (na przykładzie polskich quasi-narzędników i ich niemieckich odpowiedników)* (Kubicka 2019) oraz *Polskie quasi-narzędniki w przekładzie w świetle uniwersaliów przekładowych* (Kubicka 2020). Wspólnym mianownikiem tych badań była próba odpowiedzi na pytanie, na ile zmiana konstrukcji gramatycznej w parze przekładowej (np. QN zamiast leksykalnego przysłówka czy biernikowa konstrukcja absolutna zamiast QN) wpływa na zmianę znaczenia komunikatu.

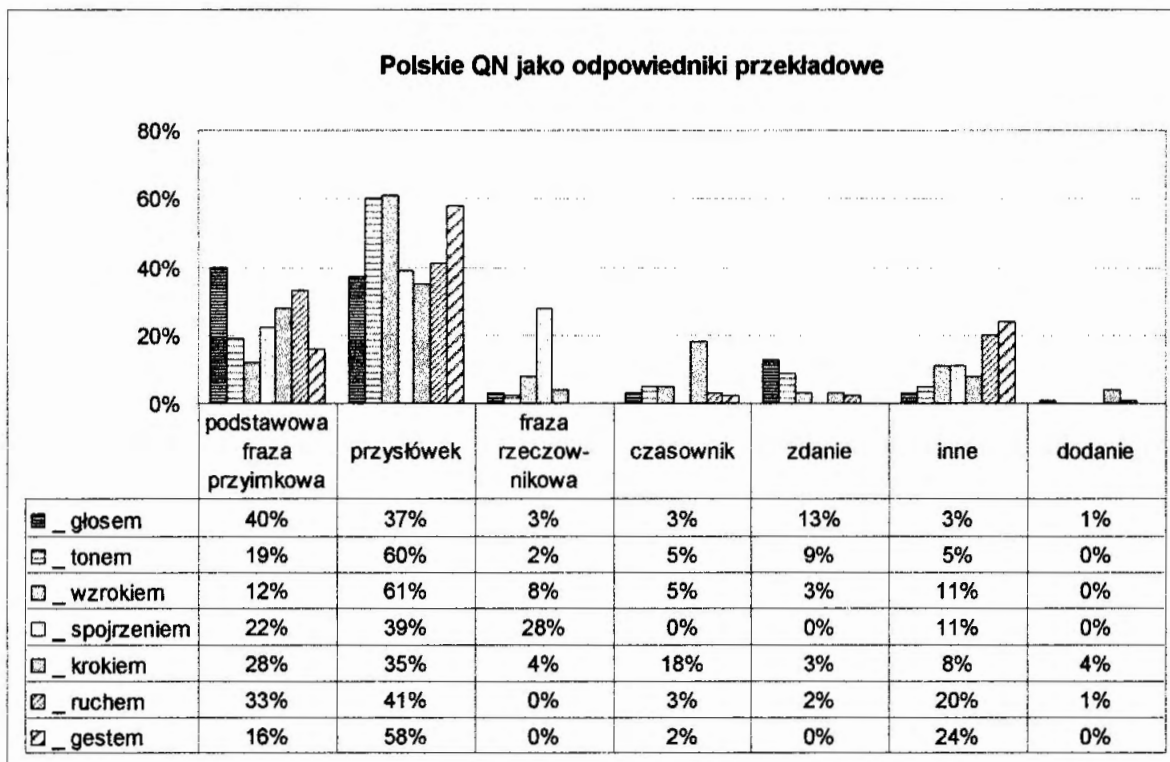
Podstawowym założeniem w podejmowanych przeze mnie analizach jest korzystanie z autentycznych dwutekstów, tj. oryginałów i ich tłumaczeń. W tym miejscu najpełniej uwidacznia się różnica między badaniami językoznawczymi a przekładoznawczymi. Językoznawcy poszukują „dobrych”, „właściwych”, „normatywnych” tłumaczeń, które zawierają „kanoniczne” ekwiwalenty ukazane w słownikach (por. Bogusławski 2013, Sinner 2017). Współcześni przekładoznawcy natomiast uznają tłumaczenia po prostu za możliwe warianty oryginałów, autentyczne dane językowe pochodzące od kompetentnych użytkowników języka, a ekwiwalencję za relację tworzoną w trakcie tłumaczenia, a nie daną z góry (por. Bralewski 2012, Lewicki 2017). Ponieważ Polsko-Niemiecki i Niemiecko-Polski Korpus Równoległy w trakcie powstawania monografii istniał jedynie w wersji pilotażowej (zob. Meger, Woźniak, von Waldenfels 2016), konieczne było zgromadzenie własnego zbioru tekstów. Inspirowana wynikami badań Dariusza Bralewskiego (2012) na korpusie bidyrekcyjnym stworzyłam dwa podkorpusy: jeden zawierający polskie oryginały tłumaczone na niemiecki ($O_{pl} \rightarrow T_{dt}$), drugi – polskie tłumaczenia niemieckich oryginałów ($T_{pl} \leftarrow O_{dt}$). W obu językiem wyjściowym był polski: w pierwszym przypadku polski „oryginalny”, w drugim – polski „tłumaczony”. W podkorpusie z polskim „oryginalnym” ($O_{pl} \rightarrow T_{dt}$) znalazły się 23 teksty powstałe w latach 1957–2016 i reprezentujące język 14 autorów i 14 tłumaczy. Do podkorpusu z polskim „tłumaczonym” ($T_{pl} \leftarrow O_{dt}$) weszło 30 tekstów z lat 1949–2015 stworzonych przez 16 autorów z Niemiec, Austrii i Szwajcarii oraz 23 tłumaczy. Odmienne niż Bralewski (2012) zawartość obu podkorpusów analizowałam odrębnie. Dzięki temu nie tylko można było stwierdzić, jakie niemieckie konstrukcje stanowią przekładowe odpowiedniki polskich quasi-narzędników, ale również w jakich sytuacjach i jakie wyrażenia niemieckie tłumaczy się za pomocą frazy QN.

Przedmiotem analizy przekładowej były 564 biteksty w kierunku $O_{pl} \rightarrow T_{dt}$ i 955 w kierunku $T_{pl} \leftarrow O_{dt}$. Ogólny obraz przekładowych odpowiedników quasi-narzędziów ukazano na wykresach 1 i 2.

Wykres 1. Niemieckie odpowiedniki przekładowe polskich QN w podcorpusie $O_{pl} \rightarrow T_{dt}$

Źródło: Kubicka 2022: 181

Wykres 2. Polskie QN jako odpowiedniki przekładowe w podcorpusie $T_{pl} \leftarrow O_{dt}$

Źródło: Kubicka 2022: 181

Dla wszystkich analizowanych QN tłumacze przekładający na niemiecki najczęściej wybierali rozwiązanie standardowe – podstawowe wyrażenie przyimkowe (od 40 do 78%). Jeśli chodzi o drugi z najpopularniejszych wyborów, obraz jest zróżnicowany: dla *_glosem*, *_tonem* i *_wzrokiem* były to przysłówki, dla *_spojrzeniem* i *_krokiem* – frazy rzeczownikowe, zaś dla *_ruchem* i *_gestem* – rozwiązania kwalifikowane jako inne (*de facto* wyrażenia przyimkowe z niestandardowymi rzeczownikami). Można więc zaryzykować stwierdzenie, że wybór odpowiednika niestandardowego zależał od znaczenia konkretnego QN. W odwrotnym kierunku tłumaczenia ($T_{pl} \leftarrow O_{dt}$) rozkład najpopularniejszych konstrukcji stanowiących wyrażenia wyjściowe oddane w tekstach docelowych w formie quasi-narzędników jest bardziej jednolity – najczęściej (od 35 do 61%) są nimi przysłówki, na drugim miejscu (od 12 do 40%) znajdują się standardowe wyrażenia przyimkowe.

Wyniki te pokazują, że QN mają w niemieckim ustalony odpowiednik (wyrażenie przyimkowe z *mit*, dla *_tonem* – *im _Ton*) i tylko w nielicznych przypadkach (dla *_krokiem*) da się wskazać drugie rozwiązanie standardowe (konstrukcję absolutną *_Schrittes*). Z kolei w tekstach tłumaczonych stanowią one najczęściej odpowiedniki niemieckich przysłówek, głównie opisujących właściwości agensa (predykatów sekundarnych). Tymczasem w tekstach tłumaczonych na niemiecki przysłówki z reguły stanowią kilkanaście procent odpowiedników wyjściowych QN. Obserwacje te mogą potwierdzać tezę o odmienności tekstów oryginalnych i tłumaczonych w danym języku (wątek uniwersaliów przekładowych opisałam w artykule Kubicka 2020). Kolejnym argumentem za istnieniem uniwersaliów przekładowych jest spłaszczanie (*levelling-out*) tekstów tłumaczonych – standardowa w polszczyźnie konstrukcja QN często jest stosowana jako „jednolity” odpowiednik niemieckich czasowników, zdań czy rozwiązań niestandardowych. Każda z tych konstrukcji jest naturalna w wyjściowym systemie językowym. Każda z nich rodzi też osobne pytanie o stopień ekwiwalencji z docelową frazą quasi-narzędnikową, co omówiłam po raz pierwszy w artykule Kubicka 2019. Z punktu widzenia praktycznego wielość rozwiązań tekstowych budzi pytanie o sposób ich rejestracji w słownikach, czemu poświęcono ostatnią część monografii.

Literatura

- Bogusławski A., 2013, *Podstawy konfrontatywnej lingwistyki przekładowej*, Łask.
- Bralewski D., 2012, *Od przekładu do słownika. Korpus równoległy w redakcji słowników tłumaczeniowych*, Łask.
- Kubicka E., 2016, *Deutsche sekundäre Prädikate in polnischen Übersetzungen*, [w:] E. Gutiérrez Rubio, E. Kislova, E. Kubicka (red.), *Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (POLYSLAV)*, t. 19, Wiesbaden, s. 155–164.
- Kubicka E., 2019, *O jednostkach tłumaczenia i ekwiwalentach słownikowych (na przykładzie polskich quasi-narzędników i ich niemieckich odpowiedników)*, „Rocznik Przekładoznawczy” t. 14, s. 285–302.

- Kubicka E., 2020, *Polskie quasi-narzędniki w przekładzie w świetle uniwersaliów przekładowych*, „Rocznik Przekładoznawczy” t. 15, s. 211–232.
- Kubicka E., 2022, *Adverbialia w przekładzie. Polskie konstrukcje quasi-narzędnikowe w świetle ich niemieckich odpowiedników przekładowych*, Toruń.
- Lewicki R., 2017, *Zagadnienia lingwistyki przekładu*, Lublin.
- Meger A., Woźniak M., von Waldenfels R., 2016, *Jak stworzyć korpus równoległy „dla wszystkich”? O pracy nad Polsko-Niemieckim i Niemiecko-Polskim Korpusem Równoległym*, [w:] E. Gruszczyńska, A. Leńko-Szymańska (red.), *Polskojęzyczne korpusy równoległe. Polish-language parallel corpora*, Warszawa, s. 97–117.
- Sinner C., 2017, *Sprachvergleich auf der Grundlage von Übersetzungen?*, [w:] W. Dahmen i in. (red.), *Sprachvergleich und Übersetzung. Die romanischen Sprachen im Kontrast zum Deutschen. Romanistisches Kolloquium XXIX*, Tübingen, s. 3–27.

3.3. Wątek leksykograficzny: użytkownicy słowników a kształt opisu leksykograficznego

Wątek leksykograficzny towarzyszy mi od początku działalności naukowej. Rozważania podejmowane przeze mnie do tej pory dotyczyły między innymi: sposobu rejestracji frazeologizmów w słownikach (Kubicka 2006), autentyzmu prezentowanych danych i wynikającej z niego jakości opisu leksykograficznego (Kubicka 2009, 2011), adekwatności opisów słownikowych do rzeczywistości językowej i tekstowej (Kubicka, Czelakowska 2015, Kubicka 2019a, 2019b), znaczenia słowników dwujęzycznych w praktyce tłumaczeniowej i nabywaniu języków (Kubicka, Walkiewicz 2015, Kubicka 2019b), jakości opisów zawartych w jednojęzycznych słownikach polszczyzny w kontekście nauczania polskiego jako obcego (Kubicka 2020) oraz sposobów wykorzystania dzieł leksykograficznych przez prawników (Czelakowska, Kubicka, Klubińska 2016, Czelakowska, Kubicka 2019). Motywem przewodnim tych rozważań był użytkownik słownika – jego potrzeby i doświadczenia leksykograficzne.

W wypadku quasi-narzędników, w dość przypadkowy sposób ujmowanych zarówno w słownikach jedno-, jak i dwujęzycznych (zob. podrozdziały 2.2.2 oraz 5.3 w monografii z 2022 r.), pytanie o kształt ich opisu zostało poprzedzone pytaniem o użytkowników słowników dwujęzycznych i ich potrzeby. Słowniki te są jednym z najpopularniejszych i najczęściej wykorzystywanych typów dzieł leksykograficznych, głównie w nauce języków obcych. W początkowych jej etapach traktowane jako wyrocznia (por. Gawron-Zaborska 2002), tak też bywają postrzegane przez laików w ocenie tłumaczenia. Tymczasem w przekładoznawstwie, w związku z nieprzystawaniem zawartości tradycyjnych słowników dwujęzycznych do rzeczywistości tekstowej, mówi się o konieczności stworzenia słowników przekładowych, rejestrujących rzeczywiste odpowiedniki używane przez tłumaczy (zob. Varantola 1998, Bralewski 2012). Celem podjętych w monografii rozważań była próba odpowiedzi na pytanie, czy trzeba i na ile można ulepszyć słownikowe rejestry ekwiwalentów QN. Z punktu widzenia leksykografa istotne jest bowiem podjęcie decyzji, na ile realizacje tekstowe są typowe dla języka docelowego oraz na ile jego słownik ma pełnić funkcję

dokumentacyjną (czego oczekują badacze języka), a na ile normatywną (czego oczekują jego użytkownicy).

Korzystanie ze słowników dwujęzycznych odbywa się w różnych warunkach: nieprofesjonalnych (np. turystycznych, gdzie sukces komunikacyjny zależy bardziej od umiejętności komunikacyjnych i znajomości sytuacji niż od stopnia opanowania języka), edukacyjnych (w których uczący się potrzebują jasno wskazanych odpowiedniości, bo w ten sposób opanowywany przez nich system językowy jawi się jako bardziej przejrzysty) i wreszcie profesjonalnych (których celem jest stworzenie tekstu docelowego nie tylko ekwiwalentnego względem wyjściowego, ale również adekwatnego w kulturze docelowej). W literaturze przekładoznawczej słowniki dwujęzyczne traktowane są jako jedno ze źródeł, z których tłumacz może skorzystać, obok słowników jednojęzycznych, korpusów porównawczych i równoległych, źródeł encyklopedycznych itp. (por. Snell-Hornby 1998, Kautz 2000, Pieńkos 2003). Skoro profesjonalni tłumacze nie mają problemów z tworzeniem własnych ekwiwalentów w oderwaniu od propozycji leksykografów (por. Lewicki 1986, Bralewski 2012, Kubicka 2019b), wydaje się, że słowniki dwujęzyczne powinny uwzględniać przede wszystkim potrzeby osób nabywających język obcy. W sytuacji edukacyjnej słownik taki często stanowi jedyną pomoc w rozumieniu tekstu, a korzystanie z niego ma niezaprzeczalne zalety: ukazuje on konkretną parę języków i oferuje ekwiwalenty pomagające w natychmiastowym rozwiązaniu problemu, a przy tym nie zawiera nadmiarowych informacji (por. Kromann 1989, Kromann i in. 1991, Lew 2004). Badania ankietowe pokazują niechęć uczących się do obszernych list ekwiwalentów i rozbudowanych artykułów hasłowych. Interesuje ich przede wszystkim znaczenie wyrażenia, dopiero w dalszej kolejności styl, kolokacje, składnia czy wymowa (por. Lew 2004). Z punktu widzenia osoby nabywającej język niewskazane jest zatem rejestrowanie w słowniku dwujęzycznym zbyt wielu ekwiwalentów danego wyrażenia. Zdecydowanie jednak podawane w nim odpowiedniki powinny być autentyczne, tzn. wyekscerpowane z dwutekstów, o co w dobie powstających korpusów równoległych coraz łatwiej. Teoretycznie w słowniku powinny być umieszczone odpowiedniki o największej frekwencji w tekstach, w praktyce jednak często decyzje leksykografów będą (musiały być) arbitralne, co omówiłam na przykładzie wyrażenia *fassungslös* w artykule Kubicka 2019b.

Jak pokazują wykresy 1 i 2 w punkcie 3.2 autoreferatu, odpowiedniki quasi-narzędników w tekstach docelowych są różnorodne formalnie. Ekwiwalentem neutralnym jest fraza przyimkowa, najczęściej z *mit* (*szybkim krokiem* → *mit schnellen Schritten*), jednak są one również oddawane przez przysłówki (*szybkim krokiem* → *schnell*), frazy rzeczownikowe (*szybkim krokiem* → *schnellen Schrittes*), czasowniki (*szybkim krokiem* → *loslaufen*), wreszcie

zdania. Zadaniem leksykografa jest znalezienie odpowiedników „uniwersalnych”, jak najmniej uwikłanych w kontekst i jak najbardziej typowych.

Na potrzeby rejestracji wyrażen QN zaproponowałam, żeby – o ile nie są one bardzo częste – wśród przykładowych ekwiwalentów nie uwzględniać tych, których właściwości formalne znacznie się różnią od właściwości jednostki wyjściowej, a więc czasowników, fraz rzeczownikowych, a zwłaszcza zdań. Jako odpowiedniki QN powinny się zatem pojawić standardowe w tej sytuacji frazy przyimkowe z *mit*, a także, o ile mają odpowiednio wysoką frekwencję, przysłowki oraz – w wypadku QN *_krokiem* – dopełniacze absolutne. Przykładowy (maksymalistyczny) obraz leksykograficzny takiej konstrukcji mógłby wyglądać następująco:

slabym, zachrypniętym głosem mit schwacher, heiserer Stimme; schwach, heiser
cichym, donośnym głosem mit leiser, lauter Stimme; leise, laut
drżącym głosem mit zitternder, bebender Stimme
spokojnym głosem mit ruhiger Stimme, ruhig (Kubicka 2022: 239).

Ostateczna decyzja będzie zależeć od leksykografa, a pośrednio od wydawcy, gdyż to on decyduje o wielkości słownika, co przekłada się na stopień szczegółowości opisu.

Literatura

- Bralewski D., 2012, *Od przekładu do słownika. Korpus równoległy w redakcji słowników tłumaczeniowych*, Łask.
- Czelakowska A., Kubicka E., 2019, *Wykładnia językowa w praktyce sądowej a charakter narzędzi leksykograficznych*, [w:] E. Kubicka, L. Zieliński, S. Żurowski (red.), *Język(i) w prawie. Zastosowania językoznawstwa i translatoryki w praktyce prawniczej*, Toruń, s. 33–65.
- Czelakowska A., Kubicka E., Klubińska M., 2016, *Słowniki przed sądem. Wykorzystanie dzieł leksykograficznych w orzeczeniach sądowych*, „Ling Varia” t. 21, s. 45–64.
- Gawron-Zaborska M., 2002, „*My ze słownikami nie dyskutujemy*”, czyli o potrzebie rozwijania krytycyzmu studentów wobec słowników i innych źródeł, [w:] A. Kopczyński, U. Zaliwska-Okrutna (red.), *Język rodzimy a język obcy. Komunikacja, przekład, dydaktyka*, Warszawa, s. 191–197.
- Kautz U., 2000, *Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens*, München.
- Kromann H.-P., 1989, *Neue Orientierung der zweisprachigen Wörterbücher. Zur funktionalen zweisprachigen Lexikographie*, [w:] B. Bennani, E. Pohl, M. Snell-Hornby (red.), *Translation and lexicography. Papers read at the EURALEX Colloquium held at Innsbruck 2–5 July 1987*, Amsterdam, s. 55–65.
- Kromann H.-P., Rüber Th., Rosbach P., 1991, *Principles of bilingual lexicography*, [w:] F.J. Hausmann i in. (red.), *Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie*, t. 3, Berlin–New York, „Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft” t. 5.3, s. 2711–2728.
- Kubicka E., 2006, *Frazeologizmy w słowniku*, „Linguistica Bidgostiana” t. III, s. 116–126.
- Kubicka E., 2009, *Odbicie języka czy jego projekcja? Kilka uwag o „Wielkim słowniku frazeologicznym języka polskiego” Piotra Müldnera-Nieckowskiego*, „LingVaria” t. 8, s. 33–46.
- Kubicka E., 2011, *Das Wörterbuch als ein didaktischer Text. Bemerkungen zum „Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego” von Piotr Müldner-Nieckowski*, [w:] L. Zieliński, K.-D. Ludwig, R. Lipczuk (red.), *Deutsche und polnische Lexikographie nach 1945 im Spannungsfeld der Kulturgeschichte*, Frankfurt am Main, s. 233–242.
- Kubicka E., 2019a, *O jednostkach tłumaczenia i ekwiwalentach słownikowych (na przykładzie polskich quasi-narzędzi i ich niemieckich odpowiedników)*, „Rocznik Przekładoznawczy” t. 14, s. 285–302.
- Kubicka E., 2019b, *So-called dictionary equivalents confronted with parallel corpora (and the consequences for bilingual lexicography)*, „Glottodidactica” R. XLVI, nr 2, s. 75–89.
- Kubicka E., 2020, *Jednojęzyczne słowniki polszczyzny przydatne w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, [w:] M. Gębka-Wolak, A. Walkiewicz (red.), *Glottodydaktyka polonistyczna nie tylko na lekcji. Konteksty, propozycje, projekty*, Toruń, s. 43–54.

- Kubicka E., 2022, *Adverbialia w przekładzie. Polskie konstrukcje quasi-narzędnikowe w świetle ich niemieckich odpowiedników przekładowych*, Toruń.
- Kubicka E., Czelakowska A., 2015, *O definiowaniu i definicjach słownikowych z punktu widzenia wykładni językowej*, „Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej” nr 4, s. 99–125.
- Kubicka E., Walkiewicz A., 2015, *Co tłumaczy słownik przekładowy? Uwagi na marginesie pracy Dariusza Bralewskiego „Od przekładu do słownika. Korpus równoległy w redakcji słowników tłumaczeniowych”*, Łask 2012 („Rozumienie – Interpretacja – Przekład”, t. 9), 643 strony, „Rocznik Przekładoznawczy” t. 10, s. 315–324.
- Lew R., 2004, *Which dictionary for whom? Receptive use of bilingual, monolingual and semi-bilingual dictionaries by Polish learners of English*, Poznań.
- Lewicki R., 1986, *Przekład wobec zjawisk ponadstandardowych. Na materiale polskich przekładów współczesnej prozy rosyjskiej*, Lublin.
- Pieńkos J., 2003, *Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki*, Zakamycze.
- Snell-Hornby M., 1998, *Wörterbücher*, [w:] M. Snell-Hornby i in. (red.), *Handbuch Translation*, Tübingen, s. 181–184.
- Varantola K., 1998, *Translators and their use of dictionaries: user needs and user habits*, [w:] B.T.S. Atkins (red.), *Using dictionaries. Studies of dictionary use by language learners and translators*, Tübingen, s. 179–192.

4. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Istotna działalność naukowa wychodząca poza ramy macierzystego uniwersytetu dotyczy moich trzech głównych obszarów badawczych: adverbialii, leksykografii i korpusów oraz glottodydaktyki (szczegóły podaję niżej w podpunktach 4.1–4.4). Obejmuje ona czas po doktoracie, z wyjątkiem pierwszego zagranicznego stypendium badawczego w roku akademickim 2007/08, które umożliwiło mi napisanie znacznych części rozprawy doktorskiej. Współpracuję z naukowcami z **Uniwersytetu Carla von Ossietzky’ego w Oldenburgu w Niemczech** (prof. Gerd Hentschel, dr Beata Chachulska), **Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą w Niemczech** (dr Ewa Bağlajewska-Miglus) oraz **Uniwersytetu Katolickiego w Leuven w Belgii** (prof. Anna Kisiel). Od 2019 r. tłumaczę z niemieckiego na polski prace naukowe prof. Hentschla. Podczas organizowanych przez dr Chachulską pobytów w Toruniu oldenburskich studentów slawistyki przygotowuję dla nich warsztaty fonetyczne. W 2020 i 2022 r. jako zaproszony prelegent uczestniczyłam w konferencjach dotyczących statusu polszczyzny jako języka obcego współorganizowanych przez Centrum Języków Obcych na Viadrinie. Podczas dwóch wyjazdów w ramach programu Erasmus + w 2014 i 2019 r. prezentowałam pracownikom tego centrum autorskie metody nauczania wymowy polskiego jako obcego. Od 2021 r. jestem ekspertem zewnętrznym na slawistyce Uniwersytetu Katolickiego w Leuven – moim zadaniem jest fonetyczna ocena nagrań studentów.

Jako wykonawca w projektach współpracowałam z badaczami z **Instytutu Podstaw Informatyki PAN**, **Instytutu Języka Polskiego PAN w Krakowie** i **Uniwersytetu Warszawskiego**. Współpraca z jednostkami PAN dotyczyła dwóch dużych projektów: Narodowego Korpusu Języka Polskiego oraz *Wielkiego słownika języka polskiego PAN*. Ponadto podczas realizacji projektu „Język(i) w prawie” koordynowałam współpracę między badaczami z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, **Instytutu Języka Polskiego PAN w Krakowie**, **Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy** i **Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą**.

4.1. Realizacja własnych projektów badawczych

1 VIII – 30 IX 2022 – stypendium badawcze Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) na **Uniwersytecie Carla von Ossietzky’ego w Oldenburgu** na realizację części projektu dotyczącego nauczania prozodii języka polskiego jako obcego

2018–2019 – realizacja projektu „Język(i) w prawie” we współpracy z badaczami z **Instytutu Języka Polskiego PAN w Krakowie** (dr Anna Czelakowska), **Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego** (dr hab. Katarzyna Siewert-Kowalkowska) i **Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą** (dr Ewa Bağlajewska-Miglus)

15 I – 14 III 2018 – stypendium badawcze Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) na **Uniwersytecie Carla von Ossietzky’ego w Oldenburgu** na realizację części projektu dotyczącego przekładu polskich konstrukcji quasi-narzędnikowych

1 V – 30 VI 2012 – stypendium badawcze Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) na **Uniwersytecie Carla von Ossietzky’ego w Oldenburgu** na realizację części projektu dotyczącego polskich i niemieckich operacji przysłówkowych w kontekście ich przekładu

1 X 2007 – 31 VII 2008 – stypendium badawcze Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD) na **Uniwersytecie Carla von Ossietzky’ego w Oldenburgu** na realizację części projektu dotyczącego wyrażen oznaczających granicę w języku polskim

4.2. Prezentacja własnych osiągnięć badawczych

21–25 I 2019 – **Uniwersytet Europejski Viadrina** w ramach programu Erasmus+ dla kadry naukowej

9–15 XI 2014 – **Uniwersytet Europejski Viadrina** w ramach programu Erasmus+ dla kadry naukowej

4.3. Działalność ekspercka

od 2021 – zewnętrzny ekspert dydaktyczny **Uniwersytetu Katolickiego w Leuven w Belgii**; zakres ekspertyz: fonetyczna ocena nagrań studentów slawistyki

4.4. Realizacja projektów badawczych

2015–2020 – wykonawca w projekcie Sonata Bis DEC-2014/14/E/HS2/0028 „Wyrażenia metatekstowe otwierające jedno miejsce składniowe dla innych wyrażen”, kierownik: dr hab. Marzena Stępień, **Uniwersytet Warszawski**, zakres prac: opis składniowy i semantyczny wybranych adverbialów

2011–2018 – wykonawca w projekcie MNiSW R17 004-03 „Wielki słownik języka polskiego – podstawowy zasób leksykalny polszczyzny”, kierownik: prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki, **Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie**, zakres prac: opracowanie haseł funkcyjnych i zwykłych

2012 – wykonawca w projekcie NCN 6505/B/T02/2011/40 „Komputerowe metody identyfikacji nawiązań w tekstach polskich”, kierownik: dr Maciej Ogrodniczuk, **Instytut Podstaw Informatyki PAN**, zakres prac: weryfikacja nawiązań tekstowych

2010–2011 – wykonawca w projekcie MNiSW R17 003-03 „Narodowy Korpus Języka Polskiego”, kierownik: dr hab. Adam Przepiórkowski, prof. IPI PAN, **Instytut Podstaw Informatyki PAN**, zakres prac: anotacja i superanotacja składniowa NKJP

5. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

Na macierzystym uniwersytecie pracuję nie tylko ze studentami filologii polskiej czy kierunków pokrewnych (lingwistyka praktyczna i copywriting), ale też lingwistyk stosowanych i innych filologii (germańskiej, romańskiej, polskiej jako obcej). Na filologii germańskiej nauczam również w języku niemieckim. W latach 2016–2020 prowadziłam wraz z dr. Sebastianem Żurowskim wykład ogólnouniwersytecki na temat słowników w pracy zawodowej. Od 2011 r. realizuję kilka autorskich programów zajęciowych na studiach podyplomowych w zakresie nauczania polskiego jako obcego, prowadzę również zajęcia na studiach podyplomowych: dla tłumaczy (kultura języka), w zakresie logopedii (fonetyka) oraz w zakresie nauczania języka polskiego jako drugiego przedmiotu (pragmatyka, słowniki i poradniki językowe). Na kursie przygotowującym do podjęcia studiów w Polsce (tzw. zerówce) jestem odpowiedzialna za nauczanie wymowy i wiedzy o Polsce oraz realizację programu kulturalnego w zakresie wycieczek. Przygotowałam i realizuję na zajęciach z obcokrajowcami autorski program nauczania wymowy polskiego jako obcego (jpjo), od 2019 r. wraz z dr hab. Anną Cychnerską, prof. UMK, prowadzę eksperymentalne badania nad nauczaniem prozodii jpjo.

Dzielenie się wynikami badań umożliwiło mi także prowadzenie zajęć na Wydziale Prawa i Administracji (2016–2020) i Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK (od 2021 r.) oraz w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

(2014–2017). Podczas stypendium naukowego DAAD w semestrze letnim 2007/2008 opracowałam i przeprowadziłam autorskie zajęcia z realizoznawstwa dla studentów sławistyki Uniwersytetu Carla von Ossietzky'ego w Oldenburgu.

5.1. Zajęcia dydaktyczne prowadzone na (obecnym) Wydziale Humanistycznym UMK

5.1.1. Po doktoracie

Wykłady ogólnouniwersyteckie: słowniki w pracy zawodowej (z dr. Sebastianem Żurowskim), teksty w kontekstach (z dr hab. Marzenną Cyzman)

Przedmioty na polonistyce: semantyka leksykalna języka polskiego, leksykografia polska, leksykografia, redagowanie artykułów słownikowych, słowniki w jurslingwistyce, kultura języka, zastosowanie kultury języka we współczesnym edytorstwie, poprawność językowa w edytorstwie, redagowanie i korekta tekstów prawnych, teoria tekstu, wstęp do translatoryki

Przedmioty na lingwistykach stosowanych i filologiach obcych: wstęp do językoznawstwa, Einführung in die Sprachwissenschaft, elementy językoznawstwa stosowanego, sprachwissenschaftliches Proseminar, stylistyka praktyczna, wstęp do translatoryki, fonetyka, rozumienie tekstów pisanych

Przedmioty na ligwistyce praktycznej i copywritingu: słowniki i encyklopedie

Przedmioty na studiach podyplomowych: nauczanie polskiej wymowy, ortografia i ortofonia, Polska i Polacy (realioznawstwo), problemy dwujęzyczności, nauczanie słownictwa, wybrane zagadnienia z teorii i techniki przekładu, fonetyka języka polskiego, elementy języka polskiego dla tłumaczy, słowniki języka polskiego i poradniki językowe, wybrane zagadnienia pragmatyki językowej

Przedmioty na kursie przygotowującym do podjęcia studiów w Polsce: praktyczna nauka języka polskiego (wymowa), historia i kultura Polski, wiedza o Polsce

5.1.2. Przed doktoratem

Przedmioty na polonistyce: leksykologia języka polskiego, leksykografia polska, warsztaty leksykograficzne, kultura języka i wypowiedzi, zastosowanie kultury języka polskiego we współczesnym edytorstwie

5.2. Zajęcia prowadzone poza macierzystym wydziałem i uniwersytetem

5.2.1. Po doktoracie

Przedmioty na Wydziale Prawa i Administracji UMK: słowniki w pracy prawnika, kultura języka polskiego w praktyce prawniczej

Przedmioty na Wydziale Nauk Pedagogicznych UMK: psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego

Przedmioty w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: pragmatyka tekstu, podstawy przekładoznawstwa, kultura języka polskiego dla tłumaczy

5.2.1. Przed doktoratem

Przedmioty w Instytucie Sławistyki Uniwersytetu Carla von Ossietzky'ego w Oldenburgu:
polnische Landeskunde

5.3. Współpraca z otoczeniem społecznym

Jeden z nurtów mojej aktualnej współpracy z otoczeniem społecznym dotyczy zastosowania słowników w praktyce prawniczej. W 2012 r. na zaproszenie bydgoskiego oddziału Związku Prawników Polskich przygotowałam wykład dotyczący kultury języka w praktyce prawniczej. W kolejnych latach (2015 i 2018) odbyły się dalsze prelekcje i powstały dwie monografie, których jestem współautorem i współredaktorem:

Dariusz Kała, Emilia Kubicka (red.), *Kultura języka polskiego w praktyce prawniczej*, Bydgoszcz 2014 oraz

Emilia Kubicka, Lech Zieliński, Sebastian Żurowski (red.), *Język(i) w prawie. Zastosowania językoznawstwa i translatoryki w praktyce prawniczej*, Toruń 2019.

Jako współpracownik Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców UMK od 2011 r. utrzymuję regularne kontakty ze szkołami średnimi z regionu – odwiedzam je wraz z osobami uczącymi się polskiego jako obcego.

5.3.1. Po doktoracie

2011–2019 – współpraca ze szkołami regionu (nieprzerwanie z I LO w Toruniu, sporadycznie z I LO we Włocławku, VII LO w Toruniu i IV LO w Toruniu) – **przygotowanie merytoryczne i opieka nad wizytami uczących się języka polskiego obcokrajowców w polskich szkołach średnich**

2018 – organizator merytoryczny i prelegent podczas szkolenia „**Język(i) w prawie. Zastosowania językoznawstwa i translatoryki w praktyce prawniczej**”, Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia, Związek Prawników Polskich z siedzibą w Bydgoszczy, Izba Adwokacka w Bydgoszczy, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, Bydgoszcz 11 czerwca 2018

2017 – prelegent podczas konferencji „**Licencja na czytanie II**”, Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Toruniu, Toruń 24 kwietnia 2017

2015 – współorganizator merytoryczny i prelegent podczas szkolenia „**Kultura języka polskiego w praktyce prawniczej – suplement**”, Zrzeszenie Prawników Polskich Oddział w Bydgoszczy, Sucha 2–4 listopada 2015

2012 – prelegent podczas konferencji „**Kultura języka polskiego w praktyce prawniczej**”, Zrzeszenie Prawników Polskich Oddział w Bydgoszczy, Bydgoszcz 1 czerwca 2012

5.3.2. Przed doktoratem

2009 – przygotowanie i przeprowadzenie **warsztatów językoznawczych** podczas XV Spotkania Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci na Kresach Rzeczypospolitej, Węgorzewo 1–15 sierpnia 2009

2007 – przygotowanie i przeprowadzenie **warsztatów leksykograficznych** podczas XIII Spotkania Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci na Kresach Rzeczypospolitej, Kartuzy 4–18 sierpnia 2007

2007 – przygotowanie i przeprowadzenie (z mgr. Sebastianem Deką) **warsztatów słownikowych** podczas Święta Słownika w ramach obchodów Roku Samuela Bogumiła Lindego, Toruń 20–22 czerwca 2007

2006 – przygotowanie i przeprowadzenie (z mgr. Dominiką Mafutałą) **warsztatów na temat technik skutecznego przekonywania** podczas Dni Edukacji Prawniczej na Wydziale Prawa i Administracji UMK, Toruń 9 listopada 2006

2005, 2006 – przygotowanie i przeprowadzenie (z mgr. Sebastianem Deką i mgr. Dominiką Mafutałą) **warsztatów „Przekonaj się, czy przekonujesz – wszechobecna perswazja”** podczas Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki

5.4. Prace organizacyjne

Prace organizacyjne dotyczą glottodydaktycznego wątku mojej pracy i polegają na realizacji projektów i organizacji konferencji naukowych.

5.4.1. Po doktoracie

od 2015 – merytoryczne przygotowanie wycieczek po polskich miejscowościach (Poznań, Gniezno, Ostrów Lednicki, Gdańsk, Warszawa, Kraków) dla osób uczących się języka polskiego w Studium Kultury i Języka Polskiego UMK, opieka nad uczestnikami wycieczek

2019–2021 – asystent koordynatora w zadaniu nr 1 projektu „Z polskim BLIŻEJ Polski i Polaków – aktywizacja międzynarodowego środowiska uniwersyteckiego poprzez przybliżanie języka polskiego” (BLIŻEJ.PL) w ramach programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej „Podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy – Welcome to Poland”

2019 – sekretarz konferencji z cyklu „Nowe perspektywy w nauczaniu języka polskiego jako obcego” V, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 1–2 marca 2019

2016–2018 – organizacja 3 obozów summer camp dla młodzieży z Chin i opieka nad uczestnikami

2016 – sekretarz konferencji z cyklu „Nowe perspektywy w nauczaniu języka polskiego jako obcego” IV, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 22–23 września 2016

2014 – sekretarz konferencji z cyklu „Nowe perspektywy w nauczaniu języka polskiego jako obcego” III, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 24–25 kwietnia 2014

5.4.2. Przed doktoratem

2004 – sekretarz studencko-doktoranckiej konferencji „Po co współczesnemu człowiekowi językoznawstwo?”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 10–11 grudnia 2004

5.5. Udział w studiach podyplomowych i kursach doszkalających

Studia podyplomowe, które podjęłam na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dotyczyły przekładoznawczych i glottodydaktycznych aspektów mojej pracy. Uczestniczyłam również w szkoleniu dla kandydatów na egzaminatorów uprawnionych do sprawowania funkcji przewodniczącego komisji egzaminacyjnej i po zdaniu egzaminu zostałam wpisana na listę osób uprawnionych do przewodniczenia komisjom. Od 2021 r. jako przewodnicząca współpracuję z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim i szkołę członków swoich komisji.

5.5.1. Po doktoracie

2019 – szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów uprawnionych do sprawowania funkcji przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, Państwowa Komisja do spraw Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Warszawa

2017 – szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów uprawnionych do sprawowania funkcji przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, Państwowa Komisja do spraw Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Warszawa

2014–2015 – Studia Podyplomowe Nauczania Języka Polskiego jako Obcego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

2012–2013 – Studia Podyplomowe Kształcenia Tłumaczy Języka Niemieckiego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

5.6. Działalność recenzencka

5.6.1. Po doktoracie

2022 – 2 recenzje dla międzynarodowej serii POLYSLAV

2021 – 1 recenzja dla czasopisma „Polonica”

2019 – 3 recenzje dla czasopism: 1 dla „Języka Polskiego”, 1 dla „Poloniców”, 1 dla „Kontekstów Społecznych”

2018 – 3 recenzje dla czasopism: 1 dla „Języka Polskiego”, 1 dla „LingVariów”, 1 dla „Poloniców”

2015 – 6 recenzji: 2 dla międzynarodowej serii POLYSLAV, 4 dla czasopisma „Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej”

2014 – 4 recenzje dla międzynarodowej serii POLYSLAV

2013 – 1 recenzja dla czasopisma „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”

Emilia Kubicka

.....
(podpis wnioskodawcy)